

El desfici creatiu és ben perceptible en la ja llarga trajectòria literària de Jordi Coca, interessat en embarcar-se en cada obra en un àmbit no transitat encara. Ho podem comprovar si llegim obres tan interessants i diferents com *L'emperador*, *Sota la pols*, *Louise*, un conte sobre la felicitat o *Cara d'àngel*, o la mateixa novel·la que ara ens disposem a comentar. La seua obra és una experimentació constant. El terme explica a la perfecció l'escriptura del nostre narrador, sempre, és clar, que no el reduïm només als jocs de ruptura i extravagància de certs moments avantguardistes. Ho diem perquè el lector de les últimes novel·les de Jordi Coca es troba de colp i volta en una nova dimensió, perd peu, perd la seguretat pel fet de moure's enmig d'un discurs allunyat del model tradicional, perquè, d'una banda, la veu narradora s'atomitza i es dispersa en distintes veus; i d'una altra, s'empren els recursos de la repetició i de la circularitat, especialment d'una imatge emblemàtica com és una dona baixant una escala que, sens dubte, recorda un *Nu baixant una escala* de Marcel Duchamp. Aquesta mena de procediments ens remet al *nouveau roman*, però amb uns altres objectius. Jordi Coca cerca expressar l'ambigüitat, la indecisió, el tedi, però no vol perdre's en una escriptura en espiral o laberíntica. A més, vol i aconsegueix una prosa límpida, precisa i àgil, al servei de la introspecció, de la voluntat de copsar els detalls menuts i els corrents canviants, sovint imperceptibles, que mouen el comportament humà.

Al darrere de la dispersió narrativa podem intuir un personatge insatisfet i al qui amb tota certesa no li agrada ser allò que és. En un moment del llibre la veu femenina ens diu que «potser en el fons només vull parlar de no res. De no res. No res. De no res». Aquesta impressió momentània ens pot ser útil. Què vol dir aquest «no res»? Pot dir parlar de «coses» sense transcendència, perquè realment no són importants. Aquest «no res» pel fet de motivar a imaginar personatges i vides genera alguna mena de sentit a aquest «no res», que s'ompli de força càrrega existencial. El neguit impulsa la narradora a explorar els racons més recòndits de la seua vida i de la seua fantasia, on apareixen sentiments de culpa, obsessions sexuals, el desarrelament, l'apa-

Imatges múltiples d'una vida canviant

Jordi Coca
Sorres blanques
 Edicions 62, Barcelona, 2006
 191 pàgs.

tia, l'horror al buit i la seua temptació. Aquest diagnòstic segurament explica que la narració s'encadene alhora en doble direcció: la protagonista es despulla, s'ausculta i alhora s'emmascara.

Sorres blanques tracta d'una dona d'una trentena d'anys, casada amb un personatge bastant més major que no ella. Un emprenedor camaleònic que és enginyer, arquitecte, diplomàtic, home de negocis que roda per tot el món, i un seductor permanent. Aquest triomfador li ofereix una vida de luxe. No obstant això, o precisament per això, per tenir una vida sense «vida», ella acaba per tenir la certesa de ser una peça més de l'aparador de trofeus de seu marit. Els seus afanys fan figa. Pensa a separar-se, però no acaba de dur-ho a terme. És una eterna indecisa. Viu atrapada en un univers que la fascina i la paralitza. Aquest és el primer

tram d'un viatge en què la narradora repensa la seua vida. Però aquesta suposada reconstrucció no és gens convencional, perquè es projecten històries distintes —que cal entendre que són prolongacions dels somnis i fracassos, anhels i frustracions— que abasten temps diferents i ciutats que travessen el món (París, Nova York, Las Vegas, una illa exòtica) —com ara una actriu jove suïcida que viu a París, una compositora enamorada d'un compositor, una dona que té una relació lèsbica... El resultat de tot plegat, amb la barreja ostentosa de realitat i ficció i la multiplicació de la figura femenina, esdevé una exploració de les emocions i de les contradiccions humanes. Les vivències narrades semblen agullonades de tristesa i desolació, d'abandonament i solitud d'un personatge que té la necessitat de decidir i d'assumir responsabilitats i alhora és veu incaaç d'aconseguir-ho.

Sorres blanques és un joc d'espills, fèrtil en el·lipsis, que reflecteix històries juxtaposades que no les podem encaixar a la manera d'un trencaclosques; resten soltes, disperses. L'estructura que trama Jordi Coca, a banda d'anades i vingudes, està poblada de forats negres que obliguen el lector a lligar allò que no està, perquè sovint es mou en terres movedisses. Sap i no sap, però «sap» i en dubta. És en aquest interregne de voler i no poder, de poder i no voler o no saber, de mostrar i amagar per part de la protagonista, on es juga el ritme i la potència d'aquesta agosarada partida narrativa de Jordi Coca. Els riscos als quals s'exposa la novel·la són ben alts. De fet, en alguns punts de la novel·la les repeticions entrebanquen la progressió de la història i s'arriba a tenir la impressió que la història no avança i roda sobre ella mateixa. Equilibrar circularitat i progressió és certament complicat, però sortosament Jordi Coca a partir d'un instant —que em sembla localitzar cap al final de la segona part— desencalla la falla i avança amb seguretat, gràcies sobretot a una mecànica narrativa molt ben modulada i ben dirigida per un estil vivaç. En definitiva, *Sorres blanques*, tot i certs problemes, és un llibre que paga la pena llegir i tenir en compte pel nombre d'obstacles que s'imposa l'autor i és capaç de superar.

